

ТАРИФОУТВОРЕННЯ ЯК ОСНОВА ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА МІСЬКОГО ПАСАЖИРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ

А. В. ЄВДОКИМОВА, магістрант факультету ЕіП
В. В. ВЕЛИЧКО, канд. екон. наук, доцент
*Харківський національний університет
міського господарства імені О.М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12
nika.velni@mail.ru*

Підприємства міського пасажирського транспорту (МПТ) як один із основних інфраструктурних елементів міста мають суттєвий вплив на якість життя населення, тому їх функціонування повинно бути стабільним. Для цього підприємства МПТ вирішують проблему раціональної організації фінансової діяльності для подальшого розвитку, підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами, забезпечення стійкого фінансового стану як в короткостроковій, так і довгостроковій перспективі.

Фінансово стабільним вважається підприємство, яке забезпечує самофінансування відтворювальних витрат і платоспроможність, тому питанням формування доходів і раціонального використання оборотних коштів підприємства МПТ повинні приділяти велику увагу. В сучасних економіко-правових умовах існують суттєві недоліки у процесі формування доходів підприємств МПТ, оскільки їх тарифна політика забезпечує відразу функцію міста в перевезенні пасажирів через встановлення тарифів на соціальному рівні, та покриття витрат на забезпечення цих перевезень. Однак фінансові можливості міст не дозволяють повноцінно фінансувати свої функції, в тому числі й покривати витрати на перевезення пільгових пасажирів. Підприємства МПТ мають свою специфіку формування тарифів - розрахунок рівня тарифів базується на визначенні розміру планових витрат на перевезення одного пасажирів або пасажиро-кілометра. В результаті недосконалої тарифної політики на підприємствах МПТ і виникають суттєві проблеми: достатньо великий знос рухомого складу та несвоєчасне його оновлення; велика кількість умовно оплаченого пільгового контингенту; зменшення кількості перевезених пасажирів; недостатня забезпеченість, а іноді і відсутність кондукторів; невідповідність ціни якості наданих послуг. Для вирішення даних проблем в першу чергу потрібно вдосконалення тарифної системи і безпосередньо її економічне обґрунтування. Тариф є формою ціни, тому означає кількість грошей, за яку продавець згоден продати, а покупець готовий придбати одиницю послуги. При цьому тариф на перевезення в МПТ не є економічно обґрунтованим, хоча й розраховується витратним методом, оскільки за одиницю роботи використовують кількість перевезених пасажирів підрахунок яких є недосконалим, отже виникають протиріччя між основними елементами ціни та не враховується привабливість тарифу для пасажирів, фактичні обсяги перевезень, сукупні витрати і прибутки при розрахунку.

З врахуванням практики реалізації існуючої тарифної політики найбільш відповідним є метод формування цільового тарифу, який поєднує витратні і ринкові фактори, що дозволить врахувати сукупні витрати, завантаження виробничих потужностей і планований обсяг перевезень. Але використання цього методу в класичному вигляді неможливо, оскільки він не враховує зміну попиту пасажирів на перевезення, а також переваги пасажирів, тому слід розглянути новий комбінований метод, який дозволить внести в формування тарифу інструменти прогнозування пасажиропотоку. Такий метод дозволить здійснити перехід від адміністративної моделі управління до сучасної, та сприятиме формуванню обґрунтованого тарифу, підвищенню попиту на перевезення МПТ і, отже, збільшення прибутку підприємств, що дасть можливість оновлення рухомого складу, підвищення комфортності поїздки і, як наслідок, підвищення якості життя населення сучасного міста.

БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК СТИМУЛЮЮЧИЙ ЕЛЕМЕНТ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

В. В. ВЕЛИЧКО, канд. екон. наук, доцент
Д. С. КАБАНКІН, магістрант факультету ЕіП
*Харківський національний університет
міського господарства імені О.М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12
nika.velni@mail.ru*

Будівельна галузь України є однією з найважливіших галузей народного господарства, від якої залежить ефективність розвитку економіки країни. В сучасних економічних умовах підприємства галузі мають повільний розвиток через відсутність джерел фінансування будівництва (значне скорочення обсягів державних централізованих капітальних вкладень, зменшення інвестиційних можливостей домінуючої частини суб'єктів господарювання, зниження купівельної спроможності значної кількості людей); високий ступінь зносу основних засобів, їх занедбаність через відсутність інвестиційного попиту; практична ліквідація великих будівельних підрозділів, здатних виконувати багатомільйонні проекти; недосконала система ціноутворення; бюрократичні перешкоди на шляху реалізації інвестиційних проектів; відсутність рівних правових умов діяльності всім учасникам інвестиційного процесу; недосконала система механізмів нормативно-правового регулювання економічних, соціальних і правових відносин у житловій сфері .

Існує багато зовнішніх і внутрішніх факторів , які негативно впливають на діяльність підприємств, на які керівництво підприємства або взагалі не можуть впливати (економічна криза , інфляція , податки , різке падіння попиту і т.д.), або мають обмежений вплив (збільшення витрат , зміна цін на сировину , поява нових товарів). Одним з інструментів вирішення фінансових проблем будівельної галузі може стати бюджетування як основа планування та